

Priglasilo: 23.07.03
Godina: 2003. Broj: 24.001
K-50-K/03

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD
U GOSPIĆU
PRIMLJENO

Dne 23.07.11/2003
K-9-1/03

119 Sm
23.7.03
Z

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

Broj: I Kž-117/03-5

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

I

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Katice Jelić, kao predsjednice vijeća, te Zlate Lipnjak-Bosanac, Milivoja Mikora, Hajrije Novoselec i Damira Kosa, kao članova vijeća i višeg sudskog savjetnika Zlatka Gledeca, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. Nikole Cvjetičanina i dr. zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenih protiv presude Županijskog suda u Gospiću od 29. studenog 2003. godine, br. K-5/02, u sjednici održanoj dana 12. lipnja 2003. godine, u nazočnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Petra Pulišelića,

presudio je i riješio je:

I. Prihvaća se žalba opt. Nikole Cvjetičanina, ukida se presuda suda prvog stupnja u odnosu na opt. Nikolu Cvjetičanina i u tome dijelu predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

II. Uslijed odluke pod I. žalba državnog odvjetnika u odnosu na opt. Nikolu Cvjetičanina je bespredmetna.

III. Prihvaća se žalba državnog odvjetnika u odnosu na opt. Milana Miloševića, p r e i n a č u j e se presuda suda prvog stupnja u odluci o kazni i opt. Milan Milošević za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH zbog kojeg je proglašen krivim **osuđuje** na kaznu zatvora u trajanju od 13 godina.

IV. Žalba opt. Milana Miloševića odbija se kao neosnovana, te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje presuda suda prvog stupnja.

Obrazloženje

Prvomrpanjskom presudom Županijskog suda u Gospiću proglašeni su krivim opt. Nikola Cvjetičanin i opt. Milan Milošević što su počinili kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. ZK RH, te su na temelju istog zakonskog propisa osuđeni na kaznu zatvora u trajanju od pet godina svaki.

Opt. Nikoli Cvjetičaninu u izrečenu kaznu zatvora uračunava se vrijeme provedeno u pritvoru od 31. siječnja 2002. godine pa nadalje.

Na temelju čl. 122. st. 4. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 110/97, 58/99, 112/99 i 58/02, u daljnjem tekstu: ZKP) optuženici se oslobađaju troškova kaznenog postupka.

Na temelju čl. 132. st. 2. ZKP ošt. Slavko Matovina s imovinsko-pravnim zahtjevom upućuje se na parnicu.

Protiv ove presude žalbu je podnio opt. Nikola Cvjetičanin po branitelju Ivanu Tićaku, odvjetniku iz Gospića, žaleći se iz svih žalbenih razloga zbog kojih se presuda može pobijati žalbom (čl. 366. ZKP) s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno odlučivanje. Protiv te presude žalbu je podnio i opt. Milan Milošević, kojem je suđeno u odsutnosti, po branitelju Raulu Belamariću, odvjetniku iz Gospića, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni s istovjetnim prijedlogom kao i opt. Nikola Cvjetičanin.

Žalbu je podnio i državni odvjetnik žaleći se zbog odluke o kazni u odnosu na obojicu optuženika s prijedlogom da se pobijana presuda preinači u odluci o kazni i optuženicima izrekne stroža kazna.

Odgovori na žalbe nisu podneseni.

Sukladno čl. 373. st. 1. ZKP, spis predmeta dostavljen je državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na dužno razgledavanje.

Žalbe opt. Nikole Cvjetičanina i državnog odvjetnika u odnosu na opt. Milana Miloševića su osnovane, dok je žalba opt. Milana Miloševića neosnovana.

U odnosu na žalbu opt. Nikole Cvjetičanina

U pravu je žalitelj kada tvrdi da je pobijanom presudom počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP jer se pobijana presuda temelji na nezakonitom dokazu iz čl. 9. st. 2. ZKP.

Naime, iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da se ova u odnosu na opt. Nikolu Cvjetičanina temelji isključivo na iskazu "svjedoka br. 1". Ovaj je svjedok ispitan u tijeku postupka u istrazi dana 6. veljače 2002. godine kao "zaštićeni svjedok" u skladu s odredbom

čl. 238. st. 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 110/97, 58/99, 112/99) (listovi 11-12 spisa), te na glavnoj raspravi održanoj dana 28. studenog 2002. godine i to na način predviđen u čl. 238.d) st. 2. ZKP (list 264 spisa).

Odredbom čl. 238.e) ZKP propisano je da se presuda ne može temeljiti samo na iskazu svjedoka koji je pribavljen na način propisan u čl. 238.a) do 238.d) ZKP, a jer je iskaz svjedoka br. 1" pribavljen upravo na taj način, to u smislu odredbe čl. 9. st. 2. ZKP predstavlja nezakoniti dokaz na kojem se ne može temeljiti presuda.

Zbog izloženog ovaj sud drugog stupnja nalazi da je u pobijanoj presudi ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP, te po čl. 388. st. 1. ZKP, prihvaćajući žalbu opt. Nikole Cvjetičanina odlučio da se osuđujući dio pobijane presude u odnosu na njega ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje, uslijed čega je postalo bespredmetno razmatrati i dati ocjenu preostalih žalbenih osnova i navoda optuženikove žalbe. Time je ujedno i žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni izrečene opt. Nikoli Cvjetičaninu postala bespredmetna.

Tijekom ponovljenog suđenja u odnosu na opt. Nikolu Cvjetičanina sud prvog stupnja će prema odredbi čl. 393. st. 1. ZKP za osnovu uzeti prijašnju optužnicu, iznova će provesti sve raspoložive dokaze, uključujući i tu "zaštićenog svjedoka br. 1", te uz pružanje međunarodne pravne pomoći (ugovor između Republike Hrvatske i Savezne republike Jugoslavije o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima od 15. rujna 1997. godine, "Narodne novine", Međunarodni ugovori, broj 6/98) ispitati, sada kao svjedoka Milana Miloševića, te provesti i ostale dokaze za koje se tijekom ponovljenog suđenja bude našlo da ih je potrebno provesti, pa će nakon ocjene dokaza izvedene sukladno odredbi čl. 351. st. 2. ZKP donijeti novu presudu u odnosu na opt. Nikolu Cvjetičanina, pazeći pri tome da ne ostvari bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 2. ZKP, na koju mu je ukazano u razlozima ovog drugostupanjskog rješenja.

U odnosu na žalbu opt. Milana Miloševića (osim zbog odluke o kazni)

Obrazlažući žalbu zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka opt. Milan Milošević navodi da sud nije u pobijanoj presudi naveo razloge o odlučnim činjenicama, osobito o onim koje se odnose na krivnju optuženika, točnije da li je optuženik kritične zgode postupao s namjerom.

Suprotno žalbenim navodima i stajalištu žalitelja ovaj sud drugog stupnja ocjenjuje da je prvostupanjski sud u pobijanoj presudi naveo razloge o svim odlučnim činjenicama i na osnovu njih zaključio da je opt. Milan Milošević počinio predmetno kazneno djelo i da je za njega kriv.

Naime, kako to proizlazi iz obrane opt. Nikole Cvjetičanina, iskaza "zaštićenog svjedoka br.1" i iskaza svjedoka Mirka Đukića opt. Milan Milošević bio je pripadnik Udbinske čete teritorijalne obrane tzv. "SAO Krajina" i sudjelovao je u akciji "čišćenja terena" u selu Smoljanac, naseljenog pretežno hrvatskim življem, u kojoj su akciji ubijeni Ana Bujadinović i Josip Matovina, a jer iz iskaza "zaštićenog svjedoka br. 1", te osobito obrane opt. Nikole Cvjetičanina proizlazi da je opt. Milan Milošević ispalio u oštećenike rafale iz

automatske puške, kojom je bio naoružan, onda je osnovano prvostupanjski sud zaključio da je opt. Milan Milošević djelo počinio s izravnom namjerom.

Nije u pravu žalitelj, a niti one na koje sud drugog stupnja, u smislu odredbe čl. 120. st. 1. ZKP pazi po službenoj dužnosti.

Nije u pravu žalitelj ni kada se žali zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, tvrdeći da je sud iz provedenih dokaza izveo pogrešne zaključke o postojanju odlučnih činjenica.

Po ocjeni ovog suda drugog stupnja prvostupanjski sud je na temelju dokaza izvedenih tijekom postupka, a osobito iz iskaza svjedoka Mirka Đukića iskaza "zaštićenog svjedoka br. 1", te obrane opt. Nikole Cvjetičanina utvrdio sve odlučne činjenice i na temelju njih pravno zaključio da je opt. Milan Milošević počinio kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH na koje ga je pobijanom presudom i proglasio krivim.

Svjedok Mirko Đukić iskazao je da je kritične zgode kao pripadnik Udbinske čete teritorijalne obrane tzv. "SAO Krajine" isto kao i opt. Milan Milošević bio sudionik "akcije čišćenja" sela Smoljanac, pa prolazeći kroz selo uočio je da je opt. Milan Milošević zastao kod jedne kuće, gdje su se nalazile dvije osobe, a nakon nekog kraćeg vremena začula se pucnjava.

"Zaštićeni svjedok br. 1" iskazao je da je kritične zgode, također kao pripadnik Udbinske čete, u "akciji čišćenja" hrvatskog sela Smoljanac prolazio tim selom i uočio je opt. Milana Miloševića kako ispred jedne kuće drži automatsku pušku usmjerenu u ošt. Josipa Matovinu, a nakon nekog vremena začula su se dva rafala, jedan za drugim.

U svojoj obrani opt. Nikola Cvjetičanin iskazuje da je kritične zgode, kao pripadnik Udbinske čete sudjelovao u "akciji čišćenja" sela Smoljanac i tada da je vidio kako je opt. Milan Milošević rafalima iz automatske puške lišio života ošt. Josipa Matovinu i ošt. Anu Bujadinović, najprije da je pucao u muškarca, a onda u ženu.

Obzirom na izloženo neosnovana je žalba opt. Milana Miloševića zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Na žalbe državnog odvjetnika i opt. Milana Miloševića zbog odluke o kazni

Kao što je u izreci ove presude već rečeno žalba državnog odvjetnika u odnosu na opt. Nikolu Cvjetičanina je bespredmetna, obzirom da je pobijana presuda u odnosu na njega ukinuta i predmet vraćen sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Obrazlažući žalbu zbog odluke o kazni u odnosu na opt. Milana Miloševića, smatrajući da je izrečena kazna preblaga, državni odvjetnik navodi da je prvostupanjski sud odmjeravajući kaznu opt. Milanu Miloševiću pogrešno kao olakotno uzeo optuženiku protek vremena, obzirom da kazneno djelo zbog kojeg je opt. Milan Milošević proglašen krivim ne zastarijeva, te da sud nije kao otegotno uzeo okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno, a to su žestoki napadi dobro naoružanih neprijateljskih postrojbi prema nenaoružanom

hrvatskom življu, osobito u selima koja su bila okružena većinskim srpskim stanovništvom, kao što je selo Smoljanac, zatim organiziranje akcija "čišćenja terena" i protjerivanja hrvatskog stanovništva iz svojih domova sve do ubojstva nenaoružanih civila, osobito staraca koji nisu mogli ili nisu htjeli napustiti svoje domove, držeći da im se neće ništa dogoditi jer su mirno obrađivali svoju zemlju i timarili svoju stoku.

U pravu je državni odvjetnik kada smatra da je prvostupanjski sud opt. Milanu Miloševiću odmjerio preblagu kaznu.

Naime, opt. Milan Milošević bio je pripadnik teritorijalne obrane tzv. "SAO Krajine" koje postrojbe su, dobro prethodno naoružane od strane JNA, u organiziranim akcijama svakodnevnim topovskim napadima na hrvatske gradove i sela rušili civilne i sakralne objekte, često puta i velike povijesne i kulturne vrijednosti, a također bi u manjim vojnim formacijama, ali oružjem silno jakim, kakva je bila i Udbinska četa kojoj je pripadao optuženik, upadali u sela sa pretežno hrvatskim stanovništvom te u "akcijama čišćenja", u kakvoj je kritičnog događaja sudjelovao i opt. Milan Milošević, ubijale sve na što su nailazili.

Kritičnog događaja opt. Milan Milošević naoružan automatskom puškom kao pripadnik Udbinske čete teritorijalne obrane tzv. "SAO Krajine" i sudionik "akcije čišćenja" terena u selu Smoljanac, naseljenog pretežno hrvatskim življem, u kojoj su akciji posve nevini, mirni i nenaoružani ubijeni ošt. Ana Bujadinović i ošt. Josip Matovina. Njih je, kako to u svojoj brani tvrdi opt. Nikola Cvjetičanin, hicima iz automatske puške lišio života opt. Milan Milošević ne pružajući tim starim i nemoćnim osobama mogućnost bilo kakvog uzmaka ili obrane. Hladno, bezobzirno, iz mržnje i da bi osvetio od "ustaša" navodno ubijenog brata opt. Milan Milošević lišava života ljude koji mu ništa nisu učinili, koje nikada u životu nije sretao, a niti poznao, koji su nenaoružani, mirno na svojem posjedu obavljali svakodnevne gospodarske poslove.

Stoga je po ocjeni ovoga suda drugog stupnja prema optuženiku u svemu primjerena kazna zatvora u trajanju od 13 godina, na koju ga je, onda trebalo i osuditi jer će se tom kaznom moći ostvariti svi vidovi svrhe kažnjavanja predviđeni u čl. 50. u svezi s čl. 6. KZ. Iz tih razloga je žalba optuženika ocijenjena kao neosnovana.

Slijedom svega izloženog valjalo je, na temelju čl. 388. st. 1. (toč. I.) i čl. 390. st. 1. (toč. III.) ZKP presuditi i riješiti kao u izreci.

U Zagrebu, 12. lipnja 2003. godine

Zapisničar:
Zlatko Gledec, v.r.

Predsjednik vijeća:
Katica Jelić, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Otpremne pisarnice:

Štefica Klepac